

Til
Annika Smith, MB

19-09-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 13091

Kære Annika Smith

Sagsnummer eDoc
2022-0275220

Tak for din henvendelse af d. 1. september 2022, hvor du stiller følgende spørgsmål til forvaltningen:

1. "Hvilke tilbud har Københavns kommune til pårørende til mennesker med psykisk sygdom? Opgørelsen bedes opgjort fordelt på matrikler og målgrupper herunder opdelt på henholdsvis børne- og voksenområdet.
2. Hvor mange pårørende til mennesker med psykisk sygdom benytter sig af de kommunale tilbud årligt? Opgørelsen bedes fordelt på matrikler og målgrupper samt opdelt på henholdsvis børne- og voksenområdet.
3. Hvilke organisationer har kommunen samarbejde med om at støtte og rådgive pårørende til mennesker med psykisk sygdom? Opgørelsen bedes fordelt på henholdsvis børne- og voksenområdet. I tillæg hertil ønskes oplyst, hvem der er målgruppe for de enkelte tilbud og hvor mange, der benytter sig af tilbuddene årligt."

Socialforvaltningens svar

Der er stillet tre spørgsmål vedrørende Københavns Kommunes tilbud til pårørende til mennesker med psykisk sygdom, herunder også om kommunens samarbejde med organisationer vedrørende støtte og rådgivning til mennesker med psykisk sygdom.

Københavns Kommunes pårørendeindsatser varetages af hhv. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Forvaltningen har i besvarelsen afgrænset "psykisk sygdom" til ikke at omfatte fx udviklingsforstyrrelser, misbrug mv. Desuden forstår forvaltningen indsatser til mennesker med psykisk sygdom som specifikke indsatser målrettet den pårørende i sin egen ret, og som udgangspunkt ikke de indsatser, hvor pårørende inddrages som led i indsatsen til den borger, som de er pårørende til.

Udover tilbud specifikt til pårørende i deres egen ret arbejder Københavns Kommune med indsatsen til pårørende på

Direktionen

Rådhuset
1550 København V.

Telefon
33 17 33 17

E-mail
G00U@kk.dk

www.kk.dk

organisatorisk niveau og med inddragelse af pårørende ift. den konkrete indsats til borgerne.

1. Hvilke tilbud har Københavns kommune til pårørende til mennesker med psykisk sygdom? Opgørelsen bedes opgjort fordelt på matrikler og målgrupper herunder opdelt på henholdsvis børne- og voksenområdet

Forvaltningen besvarer spørgsmål 1 og 2 samlet, og besvarelsen er inddelt i hhv. voksen- og børneområdet.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen oplyser, at de ikke har tilbud specifikt målrettet pårørende til borgere med psykisk sygdom, men at der fx er specifikke indsatser målrettet pårørende til borgere med demens.

I det følgende beskrives tilbud til pårørende til mennesker med psykisk sygdom i socialpsykiatrien i Socialforvaltningens Borgercenter Voksne og til børn og unge i Socialforvaltningens Borgercenter Børn og Unge. Borgercenter Handicaps målgruppe på tværs af børn og voksne er jf. ovenstående vurderet til at falde uden for spørgsmålets ramme.

Voksenområdet

Borgercenter Voksne har pr. 1. marts 2022 ansat en pårørendevejleder med det formål at guide og vejlede pårørende fx om sagsgange i systemet og om temaer, som er relevante for pårørende, ligesom pårørendevejlederen understøtter, at pårørende kan mødes og dele erfaringer med andre, som står i tilsvarende situation.

Pårørendevejlederen er tilknyttet Center for Unge og Midlertidige Botilbud (CUMB), og målgruppen for indsatsen er pårørende til borgere, der bor på botilbud i CUMB.

Pårørendevejlederen dækker alle botilbuddene i CUMB, som er tilbuddene Bofællesskaber og Nansensgade (BOFNA), Borgervænget 2. og 3. sal, Radisevej, Orienten, Thorupgården 1., 2. og 3.sal, Sydhavnen og Griffenfeldsgade 31. Pårørendevejlederen udfører både indsatser på tværs af tilbuddene og individuelt på de forskellige tilbud.

Pårørendevejlederen har som nævnt ovenfor været i funktion siden marts dette år. Det første halve år har blandt andet været præget af at udvikle indsatser og få erfaringer med behov og ønsker hos de pårørende samt af dialog med medarbejdere om deres erfaringer med behovene hos pårørende. De indsatser, som pårørendevejlederen

varetager, justeres således løbende på baggrund af erfaringer og behov.

I det første halve år har pårørendevejlederen været i kontakt med minimum 29 unikke pårørende til beboere i CUMB, som har gjort brug af et eller flere af de tilbud, der er for pårørende. Det er erfaringen, at efterspørgslen og kontaktfladen er stigende, efterhånden som kendskabet til pårørendevejlederens tilbud udbredes.

Aktuelt er der følgende tilbud til pårørende, som varetages af pårørendevejlederen:

- Støtte- og vejledningssamtaler. Samtalerne skal fungere som et frirum, hvor de pårørende kan tale om det, der fylder hos dem. Pårørendevejlederen kan også vejlede om andre tilbud til de pårørende ved bl.a. patient- og pårørendeforeninger.
- Brobyggende pårørendevejledning, hvor pårørendevejlederen har faste arbejdsdage på de forskellige botilbud i CUMB. Der kan være samtaler og sparring med medarbejdere, samtaler med pårørende selv og med beboere om deres pårørendes behov samt netværkssamarbejde. Ordningen med brobyggende pårørendevejledning er opstartet medio august 2022.
- Cafémøder med drop-in, hvor pårørende til beboere i CUMB kan møde pårørendevejlederen, og desuden kan møde andre pårørende og dele erfaringer mv. Er opstartet i april 2022 og foregår månedligt.
- 'Walk and Talk' for søskendepårørende, hvor der er mulighed for at møde andre i samme situation eller få en snak med pårørendevejlederen. Er opstartet i maj og foregår en gang om måneden. Fra medio september vil der også være 'Walk and Talks' for forældreparørende.
- Temaaftener for pårørende, som afholdes i Nansensgade 47, baghuset 2. sal. Det er planen, at der skal være 3-4 temaaftener årligt. Der har foreløbigt været afholdt et temamøde, hvor der var besøg af psykolog Kim Bonnesen, som bl.a. er forfatter til bogen "Pårørende til psykisk sårbare", og der var samtidig mulighed for at præsentere den nye pårørendevejleder. Der har også tidligere været afholdt temaaftener, bl.a. i juni 2021 med temaet "Pårørenderutsjebanen - genkendelse og håndtering" og i oktober 2021 med foredraget "Kunsten at leve i en undtagelsestilstand".

Information om aktiviteter og kontaktoplysninger for pårørendeindsatsen i CUMB findes i en pjece, på hjemmesiden og på månedsplakater, ligesom tilstedeværelse

på tilbuddene gennem brobyggende pårørenderådgivning samt små videoer om pårørendevejlederen også udbreder kendskabet til indsatsen.

Pårørendevejlederen er finansieret med midler fra budget 2022 (SO49 Servicekultur) i perioden 2022-2024. Det bemærkes i den forbindelse, at der tilsvarende er etableret en pårørendevejleder i Borgercenter Handicap.

Børne- og ungeområdet

På børne- og ungeområdet (0 til 18 år) arbejdes der, jf. serviceloven, generelt med at inddrage familien og netværket i sagsbehandlingen og i løsningerne omkring barnet eller den unge, og mange indsatser retter sig mod forældrene, som pårørende til et barn med udfordringer. Der er ikke særskilte tilbud til pårørende til børn og unge med psykisk sygdom eller til børn og unge, som er pårørende til et menneske med psykisk sygdom, men derimod hjælpes målgruppen via nedenstående tilbud i Borgercenter Børn og Unge.

Forvaltningen har et generelt tilbud om åben rådgivning til børn, unge og familier, ligesom der er mulighed for at iværksætte en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien. Det kan fx være i form af familierettede indsatser eller netværks- og samtalegrupper. Endelig kan der bl.a. iværksættes familiebehandling eller pædagogisk eller praktisk støtte i hjemmet, når det må anses for at være af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Behovet for rådgivning, forebyggende indsatser eller andre foranstaltninger kan således også vedrøre udfordringer, som knytter sig til at være pårørende til et menneske med psykisk sygdom.

Forvaltningen har ikke tal på, hvor mange børn og unge, der modtager hjælp og støtte pga. deres rolle som pårørende til en borger med psykiske lidelser.

Afslutningsvis gør forvaltningen opmærksom på, at civilsamfundsorganisationer i København tilbyder forskellige former for rådgivning og vejledning til børn, unge og voksne, der er pårørende til mennesker med psykisk sygdom. Her kan eksempelvis nævnes Bedre Psykiatri, Psykiatrifonden og SIND. Herudover har Region Hovedstadens Psykiatri også tilbud til børn, hvis forælder er eller har været i behandling i Region Hovedstadens Psykiatri.

- 2. Hvor mange pårørende til mennesker med psykisk sygdom benytter sig af de kommunale tilbud årligt? Opgørelsen bedes fordelt på matrikler og målgrupper samt opdelt på henholdsvis børne- og voksenområdet.**

Forvaltningen henviser til besvarelsen under spørgsmål 1.

3. Hvilke organisationer har kommunen samarbejde med om at støtte og rådgive pårørende til mennesker med psykisk sygdom? Opgørelsen bedes fordelt på henholdsvis børne- og voksenområdet. I tillæg hertil ønskes oplyst, hvem der er målgruppe for de enkelte tilbud og hvor mange, der benytter sig af tilbuddene årligt.

Det lægges til grund for svaret, at der spørges til samarbejde med civilsamfundsorganisationer om støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med psykisk sygdom.

Forvaltningen har ikke formaliserede samarbejdsaftaler med civilsamfundsorganisationer om støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med psykisk sygdom.

I Borgercenter Voksne har pårørendevejlederen løbende kontakt med organisationer på området, herunder fx Bedre Psykiatri, Psykiatrifonden, SIND, Pårørende i Danmark, Landsforeningen mod Spiseforstyrrelse og Selvskade (LMS) og Outsideren. Pårørendevejlederen kan således vise vej til eksterne tilbud såsom Bedre Psykiatri eller SIND, hvis pårørende ønsker at deltage i en pårørendegruppe eller få rådgivning. Endvidere henviser botilbud også til pårørendeorganisationer, hvis der er behov.

Socialudvalget udmønter desuden årligt puljen til frivilligt socialt arbejde (efter servicelovens § 18), hvor også indsatser målrettet pårørende kan få tilskud. Nedenfor er oplistet aktuelle tilskud i 2022 til indsatser, hvor pårørende til mennesker med psykisk sygdom selv har mulighed for at henvende sig for støtte og/eller rådgivning. Indsatser hvor pårørende som udgangspunkt deltager sammen med den, som har en psykisk sygdom, vil således ikke fremgå af oversigten.

I ansøgningen skal ansøger angive, hvilken overordnet målgruppekategori indsatsen vedrører (fx Børn og familie eller Borgere med psykisk sygdom), men der er ikke krav om at angive en aldersafgrænsning, og det er derfor ikke muligt at lave en klar opdeling mellem børneområdet og voksenområdet. Hvor der er angivet en konkret aldersgruppe, vil det fremgå af listen nedenfor.

Tilskudsmodtagere oplyser i afrapporteringen efter tilskudsperioden, hvor mange som har benyttet tilbuddet. Eftersom der er tale om aktuelle tilskud for 2022, er det kun muligt at oplyse antallet af brugere for de tilskud, der har modtaget en 2-årig eller 3-årig bevilling i hhv. 2021 og 2020. Endelig skal det bemærkes, at der er tale om

tilskud til frivilligt socialt arbejde, som ofte også vil have anden finansiering.

Følgende organisationer modtager i 2022 tilskud fra puljen til frivilligt socialt arbejde til indsatser, hvor pårørende til mennesker med psykisk sygdom kan henvende sig for støtte og rådgivning:

Bedre Psykiatri (København og Amager)

- Pårørendegrupper for mænd, hvor målgruppen er mænd, der er pårørende til en person med psykisk sygdom. Der er givet tilskud på 20.000 kr. i 2022.
- Pårørendecafeer og rådgivning til pårørende til psykisk sårbare. Der er givet tilskud på 10.000 kr. i 2022.
- Samtalegrupper for pårørende til mennesker med psykisk sygdom. Der er givet tilskud på 65.000 kr. i 2022.
- Søkendegrupper for unge i alderen 13-17 år, der er søskende til en person med psykisk sygdom. Der er givet tilskud på 25.000 kr. i 2022.

Depressionsforeningen

- Rådgivning og telefonrådgivning til mennesker med depression, bipolar lidelse og pårørende til disse. Der er givet tilskud på 80.000 kr. i 2022.

Psykiatrifonden

- Psykiatrifondens rådgivning/telefonrådgivning, hvis målgruppe er mennesker med psykisk sygdom inde på livet. Der er givet tilskud på 94.500 kr. årligt i årene 2021-2022.
- Personer fra målgruppen med bopæl i Københavns Kommune, som organisationen i afrapporteringen for 2021 oplyser, at projektet har haft kontakt med i løbet af en gennemsnitlig måned: Telefonrådgivning ca. 400 personer, chatrådgivning ca. 75 personer og brevkasse ca. 20 personer.

Landsforeningen mod spiseforstyrrelse og selvskade (LMS)

- Rådgivning/telefonrådgivning til borgere berørt af spiseforstyrrelser og selvskade. Formålet er også at styrke og støttefamilie og netværk i at kunne håndtere den vanskelige situation, det er at leve med en person, som er ramt af en spiseforstyrrelse eller selvskade. Der er givet tilskud på 160.000 kr. i 2020-2022.
- Personer fra målgruppen med bopæl i Københavns Kommune, som organisationen i afrapporteringen for 2021 oplyser, at projektet har haft kontakt med i løbet af en gennemsnitlig måned: Forventeligt ca. 1500

rådgivninger af borgere i Københavns Kommune, men der er ikke en præcis angivelse, eftersom der ikke altid registreres postnummer på telefon- og chatrådgivning.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mikkel Boje', written in a cursive style.

Mikkel Boje

Administrerende direktør